

КАФЕДРА ГУМАНІТАРНИХ І СОЦІАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПОЛІТИЧНИЙ ЕКСТРЕМІЗМ І ПРОТЕСТНІ РУХИ**

Освітньо-професійна програма Політологія
спеціальність 052 Політологія
галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
освітній ступінь магістр

Розробник:

Приходько Сергій,

к. політ. н., доцент, доцент кафедри
гуманітарних і соціальних дисциплін

Гарант ОПП:

Некряч Анастасія,

д. політ. н., професор, професор кафедри
гуманітарних і соціальних дисциплін

Назва навчальної дисципліни	Політичний екстремізм і протестні рухи вибірковий компонент ОПП
Назва структурного підрозділу	кафедра гуманітарних і соціальних дисциплін
Контактні дані розробників, залучених до викладання	Викладач: Приходько Сергій, к. політ. н., доцент, доцент кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін Контакти: ауд. 458, навчальний корпус № 4 e-mail: serhii.prykhodko@pdaa.edu.ua сторінка викладача: https://www.pdaa.edu.ua/people/prihodko-sergiymikolayovich
Рівень вищої освіти	другий (магістерський) рівень вищої освіти
Спеціальність	052 Політологія
Попередні умови для вивчення дисципліни	«Кратологія», «Державна політика», «Актуальні проблеми сучасної політики»

1. Заплановані результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни: формування у здобувачів знань з теорії і практики політичного екстремізму та протестних рухів, аналізу та вимірів основних факторів, які впливають на їх виникнення та розвиток на національному та світовому рівнях.

Основні завдання навчальної дисципліни: засвоєння здобувачами вищої освіти знань щодо історичних передумов виникнення екстремістських та протестних рухів; теоретичних обґрунтувань їх існування; етапів їх розвитку; особливостей екстремістських та протестних рухів в сучасних умовах; формування компетентностей емпіричного дослідження проблем екстремізму.

загальні компетентності	спеціальні компетентності	програмні результати
ЗК 04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 07. Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми. ЗК 09. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.	СК 03. Критичне осмислення проблем та принципів функціонування та закономірностей розвитку влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, гендерної політики, світової політики та політики окремих країн та регіонів. СК 04. Здатність комплексно аналізувати владу та урядування, політичні системи, інститути та режими, політичні процеси та політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування. СК 06. Здатність використовувати широкий спектр концептів і методів для інтерпретації та аналізу політики на місцевому,	ПРН 02. Застосовувати спеціалізовані концептуальні знання з політології, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності або галузі знань і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень, критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань. ПРН 04. Приймати ефективні рішення з питань політики, політичних наук і дотичних проблем, у тому числі у складних і непередбачуваних умовах; прогнозувати розвиток політичних процесів; визначати фактори, що впливають на них і на досягнення поставлених цілей; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки політичних рішень. ПРН 06. Критично осмислювати принципи здійснення влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, світової політики та політики окремих країн та регіонів.. ПРН 08. Розробляти і реалізовувати наукові та прикладні проекти у сфері політології та з дотичних до неї

	національному, європейському та глобальному рівні.	та	міждисциплінарних напрямів з урахуванням економічних, соціальних, правових та етичних аспектів.
--	--	----	---

2. Програма навчальної дисципліни

- Тема 1. Теоретичні основи навчальної дисципліни. Поняття та основні форми політичного екстремізму.
- Тема 2. Політичний тероризм як прояв політичного екстремізму.
- Тема 3. Ідеологія політичного екстремізму та тероризму.
- Тема 4. Сепаратизм як форма політичного екстремізму.
- Тема 5. Релігійний екстремізм.
- Тема 6. Міжнародний тероризм як форма політичного екстремізму.
- Тема 7. Теоретичні характеристики протестних рухів.
- Тема 8. Теорії політичних революцій як обґрунтування протестного руху.
- Тема 9. Протестні рухи сучасного суспільства.
- Тема 10. Розвиток протестного руху в Україні.

3. Трудомісткість

Загальна кількість годин – 120.

Кількість кредитів – 4.

Форма семестрового контролю – залік.

4. Політика оцінювання

Академічна доброчесність:

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності <https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/node/4518/kodeks-akademichnoyi-dobrochnosti.pdf> та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавської державної аграрної академії <https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/node/4518/etychnyy-kodeks.pdf>.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Максимальна/мінімальна кількість балів за програмними результатами

Програмні результати	Мін балів за програмними результатами навчання	Мах балів за програмними результатами навчання
ПРН 02. Застосовувати спеціалізовані концептуальні знання з політології, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності або галузі знань і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень, критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань	15	25
ПРН 04. Приймати ефективні рішення з питань політики, політичних наук і дотичних проблем, у тому числі у складних і	15	25

непередбачуваних умовах; прогнозувати розвиток політичних процесів; визначати фактори, що впливають на них і на досягнення поставлених цілей; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки політичних рішень.		
ПРН 06. Критично осмислювати принципи здійснення влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, світової політики та політики окремих країн та регіонів..	15	25
ПРН 08. Розробляти і реалізовувати наукові та прикладні проекти у сфері політології та з дотичних до неї міждисциплінарних напрямів з урахуванням методологічних, економічних, соціальних, правових та етичних аспектів.	15	25

Форми оцінювання та методика нарахування балів

Форми оцінювання результатів навчання	Методика нарахування балів
виступи на семінарах	1 виступ (5 балів)×12 занять = 60 балів
розв'язування тестів	1 бал×10 тестових завдань=10 балів
виконання завдань самостійної роботи	2 бали×10 завдань=20 балів
написання реферату	10 балів

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Види навчальної роботи здобувачів вищої освіти				Разом
	Виступи на семінарах	Розв'язування тестів	Виконання завдань самостійної роботи	Реферат	
Тема 1. Теоретичні основи навчальної дисципліни. Поняття та основні форми політичного екстремізму.	10 (5+5)	-	2	-	12
Тема 2. Політичний тероризм як прояв політичного екстремізму.	5	-	2	-	7
Тема 3. Ідеологія політичного екстремізму та тероризму.	5	-	2	-	7
Тема 4. Сепаратизм як форма політичного екстремізму.	5	-	2	-	7
Тема 5. Релігійний екстремізм.	5	-	2	-	7
Тема 6. Міжнародний тероризм як форма політичного екстремізму.	5	-	2	10	17
Тема 7. Теоретичні характеристики протестних рухів.	5	-	2	-	7
Тема 8. Теорії політичних революцій як обґрунтування протестного руху.	5	-	2	-	7
Тема 9. Протестні рухи сучасного суспільства.	10 (5+5)	-	2	-	12
Тема 10. Розвиток протестного руху в Україні.	5	10	2		17
Разом	60	10	20	10	100

Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Антипенко В. Ф. Борьба с современным терроризмом. Международно-правовые подходы. Киев: Национальная библиотека им. В. И. Вернадского; Изд-во «ЮНОНА-М», 2002. 723 с.
2. Боброва А. Основні форми сучасного політичного насилля. Київ: «Світ Успіху», «Юрінком Інтер», 2005. 141 с.
3. Власов, В. И. Экстремизм, терроризм, сепаратизм: политико-правовое осмысление в условиях глобализации. Москва: РАГС, 2011. 46 с.
4. Дівак В. В. Сепаратизм як феномен сучасної політики: політологічні та правові аспекти. Київ, Юридична думка. 2010. 224 с.
5. Интерпол против терроризма: сборник международных документов / сост. В. С. Овчинский. Москва: Инфра-М, 2012. 810 с.
6. Кременовська, І. Екстремізм і радикалізм в Україні. Вільне слово, 2017. URL: <http://vilneslovo.com/екстремізм-і-радикалізм-в-україні/>
7. Тимошенко В. Політико-правова характеристика екстремізму. Journal «Science Rise: Juridical Science». 2017. № 2. С. 21-25.

Допоміжні

1. Аршба О. И. Современный правый экстремизм в Европе. Вестник Московского Университета. Серия 18. Социология и политология. 2002. №4. С. 3-11.
2. Васильчук Є. О. Радикальні та екстремістські рухи в Україні: субкультурний контекст. Стратегічні пріоритети. 2013. № 2. С. 27-33.

3. Васильчук Є. О. Тенденції деструктивної діяльності суб'єктів російського екстремізму в Україні. Гілея: науковий вісник. 2015. Вип. 97. С. 361-367.
4. Канцір В. С. Політичний тероризм як крайній захід насильств. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». 2015. № 813. С. 239-244.
5. Левченко Л. О. Радикалізм та екстремізм як крайні прояви нонконформної поведінки: загальнотеоретичний аспект. Наукові праці: серія «Політологія» 2009. Вип. 97. Том 110. С. 77-80.
6. Петренко Б. Політичний екстремізм у системі дефініцій правової і політичної науки. *Сучасна українська політика. Політики і політологи про неї*. Київ. 2010. Вип. 20. С. 122-129.

Інформаційні ресурси

1. Гаряча двадцятка: динаміка протестів антиглобалістів на самітах G20 з 2008 року і до сьогодні (інфографіка). URL: <https://www.unian.ua/politics/2016789-garyacha-dvadtsyatka-dinamika-protestiv-antiglobalistiv-na-samitah-g20-z-2008-roku-i-do-sogodni-infografika.html>
2. Сайт альманаху «Грані». URL: <http://www.grani.org.ua/>
3. Сайт журналу «Віче». URL: <http://www.viche.info/>
4. Сайт журналу «Нова парадигма». URL: <http://www.novaparadigma.org.ua/>
5. Сайт Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України. URL: <http://www.ipiend.gov.ua/>
6. Сайт наукового вісника «Гілея». URL: <http://www.gileya.org.ua/>
7. Сайт Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
8. Сайт Національної Парламентської бібліотеки України. URL: <http://www.nplu.kiev.ua/>
9. Сайт Українського незалежного центру політичних досліджень [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ucipr.kiev.ua/>
10. Сайт Українського центру політичного менеджменту. URL : <http://www.politik.org.ua/>
11. Сайт міжнародного центру перспективних досліджень URL: <http://www.icps.kiev.ua/library>